МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

УПРАВЛІННЯ ПРИВАТНИМИ СПОРТИВНИМИ КЛУБАМИ
Management of Private Sports Clubs

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни *«УПРАВЛІННЯ ПРИВАТНИМИ СПОРТИВНИМИ КЛУБАМИ»* «26 » жовтня 2024 року. 14 с.

Розробник: *Кравчук О.Ю., кандидат політичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії .*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«УПРАВЛІННЯ ПРИВАТНИМИ СПОРТИВНИМИ КЛУБАМИ»* розглянуто на засіданні *кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії*
Протокол №3 від « 01» листопада 2024 р.
Завідувач кафедри Олена ГОГОРЕНКО

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«УПРАВЛІННЯ ПРИВАТНИМИ СПОРТИВНИМИ КЛУБАМИ»* розглянуто Навчально-методичною комісією *Навчально-наукового гуманітарного інституту*
Протокол № 9 від «14» листопада 2024 р.
Голова Олег БОБІНА

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *« УПРАВЛІННЯ ПРИВАТНИМИ СПОРТИВНИМИ КЛУБАМИ»* погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни *«УПРАВЛІННЯ ПРИВАТНИМИ СПОРТИВНИМИ КЛУБАМИ»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 9 від «27 » листопада 2024 р.
Голова НМР НУК Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2024

ЗМІСТ

Вступ

1. Опис навчальної дисципліни……5

2. Мета вивчення навчальної дисципліни……5

3. Передумови для вивчення дисципліни…….5

4. Очікувані результати навчання……..6

5. Програма навчальної дисципліни……..6

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування……8

7. Форми поточного та підсумкового контроля…….9

8. Критерії оцінювання результатів оцінювання……..12

9. Рекомендовані джерела інформації…….....13

ВСТУП

Анотація

Курс має за мету ознайомлення студентів з теоретичними основами, механізмами та методами управління приватними спортивними клубами.

Метою вивчення дисципліни «Управління приватними спортивними клубами» є ознайомлення студентів з основними напрямами діяльності власника спортивного клубу.

Дисципліна **«**Управління приватними спортивними клубами» пропонує студентам до вивчення наступні питання: типи спортивних клубів, управління персоналом, стратегічне планування, бюджетування в спорті, спонсорство та партнерство в спорті, маркетинг спортивних організацій, управління ризиками та безпека в спорті, управління інфраструктурою, правові аспекти та етика у спорті.

Навчальний курс **«** Управління приватними спортивними клубами» охоплює основні теми, ознайомлення з якими забезпечує напрацювання у слухачів навичок і вмінь формування сучасних теоретичних і практичних знань у сфері управління приватними спортивними клубами. На основі широкого використання зарубіжної та вітчизняної літератури, значного масиву новітнього матеріалу аналізуються закономірності методів управління на розвиток приватних спортивних клубів, особливості використання маркетингових засобів з метою формування прибуткового проєкту у форматі спортивного клубу.

Ключові слова: управління, спорт, спортивний клуб, приватна власність, штучний інтелект, менеджер, тендер

Abstract

The purpose of the course is to acquaint students with the theoretical foundations, mechanisms and methods of managing private sports clubs.

The purpose of studying the discipline «Management of private sports clubs» is to acquaint students with the main areas of activity of the owner of a sports club.

The discipline «Management of private sports clubs» offers students to study the following issues: types of sports clubs, personnel management, strategic planning, budgeting in sports, sponsorship and partnership in sports, marketing of sports organizations, risk management and safety in sports, infrastructure management, legal aspects and ethics in sports.

The training course «Management of private sports clubs» covers the main topics, familiarization with which ensures that students develop the skills and abilities to form modern theoretical and practical knowledge in the field of management of private sports clubs. On the basis of the wide use of foreign and domestic literature, a significant mass of the latest material, the regularities of management methods for the development of private sports clubs, the peculiarities of the use of marketing tools for the purpose of forming a profitable project in the format of a sports club are analyzed.

Key words: management, sport, sports club, private property, artificial intelligence, manager, tender

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3"></td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 3</td><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронна адреса РПНД на сайті Університету</td><td rowspan="8"></td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>5-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3;
самостійної роботи студента – 5.</td><td rowspan="2">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
комбінована</td></tr>
</table>

2.МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття фахівцями компетенцій в організації, управлінні та розвитку приватних спортивних клубів, формування знань та навичок, необхідних для успішного функціонування приватного спортивного клубу, включаючи стратегії залучення клієнтів, забезпечення фінансової стабільності, управління персоналом, створення позитивного іміджу клубу, а також інтеграції сучасних технологій та інновацій.

Завдання курсу:

- сформувати у студентів наукові уявлення про управління приватними спортивними клубами, предметні області, принципи та напрямки дослідження;
- створити у студентів цілісне уявлення про систему управління приватними спортивними клубами, його роль в сучасному світі;
- проаналізувати функції приватних спортивних клубів;
- навчити студентів основам стратегічного планування, створенню бізнес -планів ;
- ознайомити з маркетинговими інструментами, методами створення позитивного іміджу та залучення клієнтів через соціальні мережі;

3.ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумов вивчення дисципліни немає, так як вона є вибірковою.

4.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студент буде:

- знати основоположні проблеми в області управління приватними спортивними клубами, їх аспекти функціонування;
- вміти самостійно орієнтуватись в стратегічному та оперативному плануванні, ефективній комунікації та побудові довготривалих відносин з партнерами і клієнтами.

5.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.Основи та специфіка управління приватними спортивними клубами

Тема 1. Приватний спортивний клуб : поняття, особливості та ознаки

1. Визначення, типи приватних спортивних клубів.
2. Роль спортивних клубів у сучасному суспільстві.
3. Основні концепції управління та бізнес-моделі у спортивній індустрії.
4. Місія, цінності та цілі спортивного клубу.

Література: [4], с. 68-98

Тема 2. Організаційна структура спортивного клубу

1. Основні функціональні підрозділи спортивного клубу.
2. Ролі та обов'язки керівників, тренерів, адміністративного та технічного персоналу.
3. Створення ефективної організаційної структури.
4. Взаємодія між підрозділами.

Література:[2], с. 33-45

Тема 3. Розробка стратегій розвитку спортивного клубу

1. Етапи стратегічного планування для клубу.
2. SWOT-аналіз як основний інструмент для розробки стратегії.
3. Визначення стратегічних цілей та KPI (ключових показників ефективності).
4. Стратегії зростання та розширення діяльності клубу.

Література: [1], с. 13-24.

Тема 4. Фінансовий менеджмент у спортивному клубі

1. Основи фінансового планування та бюджетування.
2. Управління витратами та оптимізація фінансових потоків.
3. Джерела фінансування спортивних клубів.
4. Фінансові показники ефективності діяльності клубу.

Література: [5], с. 22-34.

Тема 5. Маркетинг у спортивній індустрії

1. Основні інструменти спортивного маркетингу.
2. Цільова аудиторія спортивного клубу та способи її залучення.
3. Роль брендингу та його значення у створенні іміджу клубу.
4. Програми лояльності та залучення клієнтів.

Література: [8], с. 16-36.

Змістовий модуль 2. Управління персоналом та розвиток команди

Тема 6. PR і комунікації у спортивному клубі

1. Основи публічних зв'язків у спорті.
2. Співпраця зі ЗМІ, соціальними мережами, партнерами та спонсорами.
3. Побудова репутації та іміджу клубу.
4. Управління кризовими ситуаціями та робота з негативом.

Література: [2], с. 20-29.

Тема 7. Управління персоналом у спортивному клубі

1. Процеси підбору та навчання персоналу.
2. Система мотивації, розвиток команди та лідерства.
3. Оцінка ефективності роботи працівників.
4. Збереження персоналу та створення сприятливих умов праці.

Література: [4], с. 54-79.

Тема 8. Управління спортивними змаганнями

1.Основні етапи підготовки спортивних змагань.

2.Робота з персоналом та волонтерами.

3.Логістика та організація локацій.

4.Бюджет і ресурси.

5.Котроль і забезпечення безпеки.

Література: [3], с. 35-41.

Тема 9. Інновації та сучасні тенденції в управлінні спортивними клубами

1. Впровадження новітніх технологій для підвищення якості послуг.
2. Діджиталізація та автоматизація бізнес-процесів у клубі.
3. Використання мобільних додатків, веб-платформ та соціальних мереж.
4. Нові тенденції в обладнанні та послугах для клієнтів.
5. Кіберспорт як інноваційний напрям в діяльності спортивних клубів.

Література:[2], с. 33-45

Змістовний модуль 3. Соціально-правові аспекти та спонсорство в управлінні приватними клубами

Тема 10. Правові аспекти діяльності приватних спортивних клубів

1. Правові норми та вимоги для функціонування клубів.
2. Ліцензування, сертифікація, стандарти та їх дотримання.
3. Захист прав споживачів, трудове законодавство та податкові питання.
4. Відповідальність керівників та співробітників клубу.

Література: [5], с. 22-34.

Тема 11. Соціальна відповідальність приватного бізнесу в спортивній сфері

1. Поняття соціальної відповідальності спортивного клубу.
2. Вплив клубу на місцеву громаду та довкілля.
3. Організація соціальних проєктів та благодійність.
4. Позитивний вплив спорту на здоров'я населення.

Література: [3], с. 16-36.

Тема 12. Управління ризиками у приватному спортивному клубі

1. Ідентифікація можливих ризиків (фінансових, репутаційних, правових).
2. Методи зниження та уникнення ризиків.
3. Розробка планів на випадок надзвичайних ситуацій.
4. Захист клубу від судових позовів та збитків.

Література: [2], с. 20-29.

Тема 13. Управління репутацією спортивного клубу

1. Створення і підтримка позитивного іміджу клубу.
2. Методи моніторингу та оцінки репутації.
3. Вплив негативних відгуків та управління ними.
4. Використання соціальних мереж для підтримки репутації.

Література: [1], с. 13-24.

Тема 14. Партнерство та спонсорство в спортивній діяльності

1. Види партнерства та його переваги для спортивного клубу.
2. Робота зі спонсорами, залучення фінансових ресурсів.
3. Побудова взаємовигідних відносин з партнерами.
4. Створення спонсорських пакетів та презентацій.

Література: [7], с. 54-79.

Тема 15. Аналіз та оцінка ефективності діяльності клубу

1. Основні показники ефективності та їх значення.
2. Методи збору та аналізу даних про діяльність клубу.
3. Використання результатів аналізу для коригування стратегії.
4. Постійне вдосконалення процесів для покращення результатів.

Література: [1], с. 35-41.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	У тому числі			усього	У тому числі		
		л.	Пр.	с.р		Л.	пр	С.р
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Змістовий модуль 1. Основи та специфіка управління приватними спортивними клубами								
Тема 1. Приватний спортивний клуб : поняття, особливості та ознаки	7	2	2	3	7	-	-	7
Тема 2. Організаційна структура спортивного клубу	9	2	2	5	9	-	-	9
Тема 3. Розробка стратегій розвитку спортивного клубу	9	2	2	5	9	1	1	7
Тема 4. Фінансовий менеджмент у спортивному клубі	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 5. Маркетинг у спортивній індустрії	10	2	2	6	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 1	**45**	**10**	**10**	**25**	**45**	**2**	**2**	**41**
Змістовний модуль 2. Управління персоналом та розвиток команди								
Тема 6. PR і комунікації у спортивному клубі	11	2	2	7	11	-	-	11
Тема 7. Управління персоналом у спортивному клубі	11	2	2	7	11	1	1	9
Тема 8. Управління подіями та змаганнями	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 9. Інноваційні технології у спортивних клубах	11	2	2	7	11	1	1	9
Разом за змістовим модулем 2	**45**	**8**	**8**	**29**	**45**	**2**	**2**	**41**

Змістовний модуль 3. Соціально-правові аспекти та спонсорство в управлінні приватними клубами								
Тема 10. Правові аспекти діяльності приватних спортивних клубів	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 11. Соціальна відповідальність приватного бізнесу в спортивній сфері	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 12. Управління ризиками у приватному спортивному клубі	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 13. Управління репутацією спортивного клубу	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 14. Партнерство та спонсорство в спортивній діяльності	9	2	2	5	18	-	-	18
Тема 15. Аналіз та оцінка ефективності діяльності клубу	9	2	2	5				
Разом за змістовим модулем 3	**60**	**12**	**12**	**36**	**60**	**2**	**2**	**56**
Разом за курсом	**150**	**30**	**30**	**90**	**150**	**6**	**6**	**138**

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Приватний спортивний клуб : поняття, особливості та ознаки	2	-
2	Організаційна структура спортивного клубу	2	-
3	Розробка стратегій розвитку спортивного клубу	2	1
4	Фінансовий менеджмент у спортивному клубі	2	-
5	Маркетинг у спортивній індустрії	2	1
6	PR і комунікації у спортивному клубі	2	-
7	Управління персоналом у спортивному клубі	2	1
8	Управління подіями та змаганнями	2	-
9	Інноваційні технології у спортивних клубах	2	1
10	Правові аспекти діяльності приватних спортивних клубів	2	-
11	Соціальна відповідальність приватного бізнесу в спортивній сфері	2	-
12	Управління ризиками у приватному спортивному клубі	2	1
13	Управління репутацією спортивного клубу	2	1
14	Партнерство та спонсорство в спортивній діяльності	2	-
15	Аналіз та оцінка ефективності діяльності клубу	2	-
	Разом	***30***	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – ***2 год./1 заняття***;
- підготовка до лекцій – 2-3 год/1 робота;
- написання есе, власних текстів, аналітичний огляд – ***мінімум 2 годин на 1 роботу,***

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до практичних занять	30	20
2.	Підготовка до лекцій	40	18
3.	Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	20	100
	Разом	**90**	**138**

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати завдань для самостійної роботи, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді їх презентацій аудиторії.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом з дисципліни.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- модульна контрольна робота;
- підготовка та публічний захист бізнес-план;
- залік.

7.ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного контролю. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми поточного контролю – усне та письмове опитування, індивідуальна презентація виконаного завдання, написання бізнес-плану.

Форми проміжного контролю – модульна контрольна робота.

Форми підсумкового контролю – залік.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	**Критерії оцінювання**
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 30 (15 занять по 2 балів).	

Бізнес-план	**Критерії оцінювання**
31-40	Повноцінний і детальний аналіз ринку та конкурентів, з чітким визначенням цільової аудиторії, сильних і слабких сторін конкурентів, прогноз попиту. Чітка концепція клубу, продумана УТП, яка ясно показує відмінності та конкурентні переваги клубу. Повноцінна маркетингова стратегія з детальним описом цільових сегментів, каналів просування та конкретних заходів залучення клієнтів. Чіткий план управління персоналом із визначенням ролей, функцій, процесів підбору, навчання, мотивації та оцінки ефективності персоналу. Цілі чітко сформульовані, обґрунтовані, мають конкретний і реалістичний план досягнення з урахуванням ринкових умов та ресурсів клубу.
21-30	Аналіз ринку та конкурентів проведено частково, є загальне розуміння ринку та конкурентів, але недостатньо глибоке. Концепція описана, УТП є, але без детального розкриття переваг перед конкурентами. План управління персоналом розроблений частково, є опис основних ролей, але відсутні конкретні процеси навчання та мотивації. Цілі описані та частково обґрунтовані, є загальний план досягнення, але він не повністю реалістичний.
11-20	Є базовий аналіз ринку, але не враховано особливості конкурентного середовища та поведінку споживачів. Опис концепції є, але не виділяє клуб серед конкурентів, УТП неякісно сформульована. Маркетингова стратегія містить загальний план, але без конкретних методів залучення клієнтів. Фінансовий план є, але він поверховий і не враховує усіх витрат та можливих ризиків.
1-10	Аналіз ринку та конкурентів відсутній або поверховий, а інформація про цільову аудиторію недостатня.) Торгова пропозиція нечітка, а УТП слабо виражена або відсутня.) Відсутні основні фінансові показники або план не містить деталізації. Цілі нечіткі і не конкретизовані.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 40 балів.	

Поточний модульний контроль

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Відповіді на практичних заняттях	15х2 бали = 30 балів	6х10 бали = 60балів
Бізнес-план	40 балів	40
Контрольна робота (письмово)	30 балів	-
Всього	100	100

8.КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Практичне заняття	2	Практичне заняття	10
	Т2	Практичне заняття	2		
	Т3	Практичне заняття	2	Практичне заняття	10
	Т4	Практичне заняття	2		
	Т5	Практичне заняття	2		
ЗМ2	Т6	Практичне заняття	2		
	Т7	Практичне заняття	2	Практичне заняття	10
	Т8	Практичне заняття	2		
	Т9	Практичне заняття	2	Практичне заняття	10
ЗМ3	Т10	Практичне заняття	2		
	Т11	Практичне заняття	2		
	Т12	Практичне заняття	2	Практичне заняття	10
	Т13	Практичне заняття	2		
	Т14	Практичне заняття	2		
	Т15	Практичне заняття	2	Пратичне заняття	10
		Бізнес-план	40	Бізнес - план	40
		Контрольна робота	30		
Сума			100		100

9.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гасюк І.Л. Державне управління фізичною культурою та спортом: стан та перспективи розвитку: [монографія]. Х.: ПП Балюк І.Б., 2019. 432 с.
2. Гасюк І.Л. Підходи до дослідження системи державного управління розвитком фізичної культури і спорту. Державне управління та місцеве самоврядування: зб. наук. пр. Дніпропетровськ: Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2018. № 4 (7). С. 194– 206.
3. Городинська І.В. Управління фізичною культурою і спортом: навчальний посібник. Херсон: Вид-во ХДУ, 2019. 112 с.
4. Кузьменко О.О. Сучасний стан державного управління фізичною культурою та спортом в Україні та Європі. URL : http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/soc_gum/Dtr_du/2011_3/files/DU311_07.pdf.
5. Кузьмін О.Є. Сучасний менеджмент: навчально-прикладний посібник. Львів: Центр Європи, 2020. 118 с.
6. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку. К.: Олімпійська

література, 2017. 216 с.
7. Савченко В. Г., Сергєєв А.Ю. Управління у сфері фізичної культури і спорту на рівні адміністративно-територіальних одиниць: традиції і новації. Слобожанський науково-спортивний вісник. Харків: ХДАФК, 2016. № 1 (51). С. 76–80.
8. Христова Т.Є. Управління процессом сфери фізичного виховання. Курс лекцій для студентів. ФОП Силаєва О.В.: Мелітополь, 2019. 72 с.

Допоміжна література

1. Mitten Matthew J. Sports Law in the United States / Mitten Matthew J. –NY : Kluwer Law International, 2021, 212 p.
2. Вавренюк С.А. Закордонний досвід державного управління розвитком фізичної культури та спорту / С.А. Вавренюк // Теорія та практика державного управління. – 2018. – № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2014-4/doc/5/05.pdf.
3. Філіпова Н.В. Зміна співвідношення поняття «публічне адміністрування», «публічне управління» в системі суспільно-політичної трансформації / Н. В. Філіпова // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2015. – № 6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=865.
4. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності. Стан питання в Україні: метод. вказ. з дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів-бакалаврів. – Х.: ХНМУ, 2016. Ч. 1. – 32 с.
5. Чередник Р.В. Становлення спортивного права як комплексної галузі в правовій системі України / Р.В. Чередник // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / кер. авт. кол. С.В. Ківалов ; відп. за вип. Л.І. Кормич.– Одеса : Фенікс, 2021. – Вип. 42. – С. 272-280.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Асоціація Національних олімпійських комітетів : http://www.anocolympic.org.
2. Міністерство молоді та спорту України: https://mms.gov.ua
3. Комітет з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України: https://sportmon.org
4. Олімпійська арена http://olimparena.com.ua

Розробник програми _____Ольга КРАВЧУК